

א' אב/אבות (ראה גם: בת/בנות, בן/בנים, מכתב/ים, שדכן/ים)

- א' אחד, היה לי רק מגלה הירשל למאיור. 1963
 א' אינו יכול אלא לשלם מחצית סכום הנדוניה. 1502
 א' אינו יכול לשלם את הנדוניה שנפסקה. 1501
 א' אינו מתנגד להתנצרותו של בנו. 1436
 א' בנות רבות אין ספור. 1698
 א' גוסס וקושיה מנקרת במוחו. 1192
 א' הכלה כמעט מאבד את מעילו בדרך לחופה. 2084
 א' וכן בזבזן. 12
 א' ובנו בליל הסדר. 240
 א' ובנו העומד לבקר אצל כלתו. 1508
 א' ובנו מבקרים כלה מיועדת והיא שמנה. 3021
 א' ובנו מטפסים לראש גבעה. 1710
 א' ובנו נכוים בפיותיהם. 1676, (284)
 א' ובנו קונים סחורה בעיר. 83
 א' יתהפך בקברו כאשר בנו יתנצר. 1411
 א' כועס על דורו של בנו, דור חצופים ומופקרים. 711
 א' לא חשב שיש לרשום את שנות חייו של בנו כהווייתן. 2223
 א' ליטאי עשיר המבקש להשיא את בתו. (משל) 1519
 א' מאמין בעתידו המזהיר של בנו. 581
 א' מביא את בנו לגימנסיה. 1006
 א' מביא את בנו לכפר שישפר את מבטאו הגרמני. 2077
 א' מבקש מבנו הכופר להניח תפילין. 1681
 א' מבקש מבנו לקנות יין בלי כסף. 2871
 א' מדכי לבנו: כמה טוב היה אילו לא ידעתי את אמך. 1612
 א' מהסס להשיא את בתו הגיבנת. 3023
 א' מוכיח את בן-זקוניו המאחר לשוב הביתה בלילות. 1687
 א' מוכיח את בנו החייב להחזיר כסף. 3025
 א' מוכיח את בנו המבקש את האושר עם אשתו. 1705
 א' מוכיח את בנו הקטן הלומד בחדר. 2053
 א' מומר היה היהודי היחיד מבין כל האריים בנשף. 1402
 א' מוסר את בנו לחייט שילמד מקצועו. 126
 א' מייעץ לבנו בעניין בחירת מקצועו. 134
 א' מלמד את בנו שכלב הנובח אינו נושך. 1708
 א' מסביר לבנו את פרושה של מלחמת היצר. 1315
 א' מסיח צערו לחבר על בנו שהתנצר. 2011
 א' מסיח צערו לרב על בתו שנאנסה. 1016
 א' מסרב להשיא את בתו הקטנה לפני הגדולה. 1513
 א' נותן מעטפה ממוענת אל עצמו לבנו העוזב. 356
 א' נותן שי למוהל ולמלמד. 561
 א' פולני מסביר לבנו מדוע ליטאי מכונה ראש-צלב. 2690
 א' קונה חליפה לבנו. 33
 א' קרתני אינו בקי בחיי החברה בעיר. 736
 א' רב עם בנו על זכות אבות. 1712
 א' שואל את בנו מה בעיניו חותנו. 1714
 א' שמח שבנו נשא אישה אילמת. 1538
 א' אכזבתו של א' מבנו. 1707
 טעותו של א' בקריאת ההגדה. 1675
 עצתו של א' לבתו לפני התייחדותה עם חתנה. 3049
 פנקסו הקטן של הא'. 77
 רגלי הא' מלוכלכות יותר מרגלי הבן. 2849

א' אנטישמי אינו מחזיר מעות. 1948

אבל

א' תוך שנים עשר חודש העומד להתפלל כש"ץ נדחק. 202

אבן

א' ליד הדרך משמשת למקום מנוחה לשלושה החולמים על עושר. 1904
לא יהיה לך בכיסך א' וא' (דברים כה; 13). 2225

אגדה

א' של אנשי מעשה: הלוויים ממון והפורעים חוב. 56
א' של חזנים: חזן ובעלי חיים מחלקים מחדש שנות חייהם. 517
א' של ירושלים: מקורו של הרפז שבמאה-שערים. 2646
א' של כותבי רשומות: מכסימיליאן הראשון מקבל מתנה מאת יהודי פראנקפורט. 1911
א' של ליצנים: פרעה והמן נפגשים בגיהנום. 2189
א' של מתנגדים: קנאת עשו באחיו יעקב שוככת. 646
א' של שדכנים: האריה שולח את השועל למצוא חתן לבתו. 1454

אגודת האלף

א"ה קנתה עין-זיתים שלא פרנסה את יושביה. (משחק מלים) 2661

אדמונים

א' הנם שקרנים. 1312, 1311

אוכל (ראה גם: (ל)אכל, מסעדה ולקוחותיה)

א' טרף בא אל כרסו של אדם מישראל, אשר בקש לנקום בגויים. 1736
אחד שזכה לא' אחרי בליעת צפרדע. 739
הא' הוא תענוג אחרי שני ימי-צום. 160
כמות הא' והשתייה הניתנת לצבא מכריעה את תוצאות המלחמה. 2770

אולר

מעלותיו ל הא' הגנוב. 1742

אופה (נחתום)

א' אביהם של ילדים רבים. 3043
א' מפחית מדי פעם מגודלם של הכעכים. 149
ביתו של א' גדול. כיצד נולד מכיכרות קטנות כל כך? 150
לא' יש תמיד לחם. 148

אופרה

הא' של מאיר- בר ההוגנוטים משמחת את ספיר. 2065

אורח(ים) (ראה גם: פונדק, קבצן(נים))

א' בית-הספר בצלאל ומארוו פרופסור שץ. 3110
א' בעיירה מחפש רופא. 3121
א' העיר תל-אביב מברך את הנמל החדש. 2645

א' לשבת. (אליהו הנביא) 2972
א' מאפריקה אינו סובל מחומה של תל-אביב ביום קיץ. 3151
א' מכובד טועה בברכה במוצאי-שבת. (משחק מלים) 1184
א' מסרב לתווך בין בעל ואישתו. 242
א' מקבל רשות לירד לפני התיבה ואין לו קול. (משחק מלים) 519
א' מתקשה בקריאת האותיות הקטנות שבגמרא. 1260
א' רעב ומארח קמצן. 292

אח(ים) (ראה גם: בכור)

א' שוטים, והערותיהם על ילדי הפריץ. 1174
א' תאומים נולדו לאישה גרמניה, פאול ואדולף. 1985
אחי הבלן הוא רב יהיר. 438
אחי הפרקליט התנצר. 2012, 1412
שני א' הולכים לתפילת מנחה בשעת-ההמתנה לכומר הנוצרי. 1391
שני א' זוג מכנסיים אחד לשניהם. 2880
שני א' ופרה עומדים להבריא את הגבול. 2839
שני א', האחד חייט והאחר רב. 1259
שני א', ר' זוסי ור' אלימלך לנים בפונדק. ר' אלימלך מוכה פעמיים. 205
ששה א' וארבע אחיות והמלמד תמה מתי יש לאביהם זמן לעבודה. 3043

אחיות

שלוש א' נישאות לאותו איש בזו אחר זו. 1616

אי- הבנה

א"ה בגלל בורות בלשון העברית (יידיש). 1264, 1266
א"ה בגלל הברה אשכנזית. 2962
א"ה בגלל המבטא הליטאי של סרנדה ושיר לילה. 2961
א"ה בין בעל פרדס לעובדת בגלל המבטא הליטאי של הראשון. 2960

אי- ודאות

א"ו ביחס לזהות עצמית. 1139, 1138, 983

איום

א'-סרק של בן: אם אין אתה נותן לי כסף... 1703
א'-סרק של קבצן: אם לא תענה לי... 339
א'-סרק של קבצן: אם לא תפתח לי את הדלת... 340
א'-סרק של קבצן: אם לא תתני לי אוכל... 295

אישה (נשים) (ראה גם: אלמן, אלמנה, אשת-איש (נשים נשואות), בן-אדם, בעל, עני(ים), עשיר(ים))

א' באה אל צדיק ומסיחה צערה על ילדה החולה באסכרה. 950
א' באה לר' אייזל ומספרת את חלומה. 218
א' באה לרוטשילד ובקשה מאתו עזרה. 247
א' באה לרופא ומתאוננת על מיני חוליים. 939
א' בחדר המתנה של הרופא ואשת הרופא העקרה. 920
א' גבירה שיצאה לשוק בחודש ניסן. 238
א' הלכה בחודש אלול למדוד את השדה (בית הקברות). 997
א' הסיחה צערה: זה ששה חודשים לא קבלה ידיעה מאביה. 1018 (1175)
א' הראויה להינשא עליה להיות או יפה או עשירה. 1500
א' זקנה רצה לראות את בית הכנסת הבוער. 971
א' חוצה גשר רעוע. (ה' אינו מבין בדיחה) 996
א' חכמה ועניה שהיא אם לילדים רבים. 3044

א' יפה כמוה כנרות שבת. 3149
א' יפה, חשופת חזה ושוק. 1804
א' למדנית רואה במשה רבנו רשע גדול יותר מהמן. 1215
א' למדנית שהייתה מתקנת כל טעות של הקורא בתורה. 965
א' מבקשת בדיקה מאת הרופא. 941
א' משבט הזולו. גם זולו טובה לבעלה. (משחק מלים) 3037
א' משעה שהיא יוצאת לחופה חיים אינם חיים. 1592
א' מתלווננת על עונייה. 977
א' מתפללת מתוך המחזור כשזה הפוך לפניו. 1214
א' סומאת הייתה נותנת מאה זהובים למדכי אלו ראתה אותו. 2177
א' עשירה ושמנה והסבל המעביר אותה על גבו דרך הרפש של פינסק. 2986
א' עשירה מתלווננת על העניים. 239
א' קוראת בצאניה וראינה. (אותו הסיפור הישן) 975
א' שאבדה תרנגולת תורמת כמה מעות לר' מאיר בעל הנס. 978
אל תרבה שיחה עם א'. 1801
הנ' הן העזים שבבעלי החיים. (משחק מלים עם שמות גברים) 1607 (1988)
נ' אסורות כניסתן לבורסה בשעה מסוימת של היום. 9
נ' ישראליות טובות מכל הנשים שבעולם. 2663
נ' מקוננות בשעת הלווייתה של אישה זקנה מאד. 2165
נ' נדחקות לצדדים בהלוויה. 1576
נ' נוהגות לקלל את המערוך בשעת אפיית חלה בשבת. 1559

(לאכל (ראה גם : אפיקורוסים), מסעדה ולקוחותיה)

אחד אוכל ביום-כפור. 1746, 1747
אחד אוכל בלי ברכת המוציא תחילה. 1732
אחד אוכל בצום גדליה. 1744
אחד אוכל בשר בחלב. 1735
אחד אוכל בתענית שבעה-עשר בתמוז. 1751
אחד אוכל בתענית-אסתר. 1750
אחד אוכל בתשעה באב כדי להוסיף אלף רובל נדוניה. 1752
אחד אוכל בתשעה באב משום שאין גן-עדן בכלל. 1753
אחד אוכל טרפה ביום-כפור. 1745, 1748
אחד אוכל טרפה במסעדה של גוי. 1737, 1738, 1740
אחד אוכל כעכים בלי נטילת ידיים. 1731
אחד אוכל שתי פעמים טשולנט. 1265
אחד מבקש לאכול בתשעה באב. 1754
מותר להן לאכול לנשים בתשעה באב. 1757
מנהגי אכילה ודבור של יהודים וגויים. 2048, 3071
שניים אוכלים מתוך קערה אחת. אחד מוסיף לפלל והאחר טבק. 827
שניים אוכלים מתוך קערה אחת. אחד מוסיף הרבה מלח. (משחק מלים) 828
שניים אוכלים מתוך קערה אחת: האחד מדבר והאחר אוכל. 826

אלמן (ראה גם : בן-אדם, בעלים), זקן (זקנה, זקנים))

א' אב לילדים נושא אלמנה אם לילדים. 1660
א' בדרכו חזרה מקבורת אישתו. 1586
א' בטוח, כי רק אישה משוגעת הייתה מוכנה להינשא לו. 1649
א' זקן מבקש להתחתן בשלישית (עם בתולה). 1623
א' זקן נושא אישה צעירה, שתתפור כפתור למכנסיו. 706
א' זקן נושא בתולה, כי הוא אוהב את עצמו. 702
א' מבקש מאת הקברנים לשאת את מיטת-אישתו. 1617
א' מזהיר את נושאי מיטת-אישתו. 1584
א' מעדיף להישאר לבדו. 1615, 1621
א' מעדיף להישאר לבדו. אינו מסוגל לבחור לו אישה. 2092
א' נושא אישה שניה ושלישית. 1489
א' עסוק מדי כדי לקיים הלווייתה של אישתו. 1630
א' עשיר מבקש לשאת בתולה. 1623

אלמנה (ראה גם: אלמן, אשת-איש, נשים נשואות, בעל(ים))

- א' זקנה מבקשת להפקיד סכום כסף בידי בנקאי שפשט את הרגל. 94
א' זקנה נישאה לאילם. 709
א' עשירה מבקרת את ר' השיל. 1517
א' צעירה חושבת על נישואיה השניים. 1603
א' צעירה נישאת לאלמן זקן. 1597
א' צעירה שנשתטחה על קבר בעלה. 1604
א' של הרבי ולה חזקת-חכירה לנרות. 39
א' של שואב מים מפקידה ממון לתכריכים בידי הרבנית. 999

אם (ראה גם: בת (בנות), בן (בנים), עלמה(מות))

- א' אינה סומכת על חסדי שמיים. 950
א' הכלה מרוצה מחתנה. 1414
א' חורגת היא קללתם של בנים קטנים. 1713
א' לבנה החיל: תשמור נפשך. 2715
א' מאלצת את בנה המומר ללכת לתפילה בכנסיה. 954
א' מספרת על בנה המקפיד על הניקיון. 2856
א' מתביישת להראות לרופא את חיתוליו של ילדה החולה. 948
א' עניה דואגת לבר-מצווה של בנה-יחידה. 977
א' צריכה לקרוא תהילים כתרופה לילדה החולה. 949
הבן אינו אומר קדיש אחרי אמו. 1689

אנגלים

- א' אינם מקיימים הבטחות. 2683

אנחה

- הא' היהודית. 938

אנטישמי (ראה גם: קצין(נים), הרב וגויים)

- נואם אנטישמי בשלהי המאה הקודמת. 1944
תוכי משנן סיסמאות אנטישמיות. 3066

אנטישמיות

- יותר שתרבה הא' בעולם... (הרצל) 3107

אנרכיסטים

- א' ורוטשילד. 260

אנשים

- א' קטנים בלבד נולדו בעירו. 1135
הא' הראשונים היו גדולים בתורה ובחכמה וגם בזקנה. 691

אסון

- ההבדל בין א' לתאונה לפי ביקונספילד (דישראלי). 2584

אפיקורוס(ים) (ראה גם: הרב ואפיקורוסים)

- א' אומר היום שהעולם קדמון ומחר... 1856

א' בירך את התורה בהתלהבות. 1947
א' הימן היה להמן אחרי התנצרותו. (משחק מלים) 1433
א' הנקראים גם ברלינים. (משחק מלים בגימטרייה) 2167
א' והיצר הרע. 1729
א' חזר בתשובה ומרבה בתפילות ובסיגופים. 1846
א' טוען לחוסר חוש-הטעם, חוש-האמת וחוסר-זיכרון. 641
א' טוען, כי אמירת הסליחות הנה מעשה ילדים קטנים. 1840
א' ירא את המנוולים בבית המדרש. 1839
א' לא הציב מצבה על קברו של אביו. 1690
א' לועג למנהגי-קבורה. 1880
א' לכלב: כיצד אתה מאמין לכתוב בתורה על יונה? 2163
א' למגיד: אלו היו אלהיות הרבה, שמא פרנסתם עליך? 1858
א' מדברים בלשון העברית בינם לבין עצמם. 1261
א' מלמד קרתני את אמנות האפיקורסות. 1877, 737
א' מסרק-התרנגול וזקן-העז. 474
א' מפחד מן הרעם. 1864
א' מציל עלמה מהתאבדותה. 1820
א' מקדימים את החסידים בלכתם אחרי המשיח לארץ ישראל. 2590
א' משתבח שכבר עבר על כל העבירות שבתורה. 1878
א' מתפלל בהתלהבות ביום-כפור. 1844
א' מתפלל ביום-כפור והרב מקנא בו. 1845
א' נטפל לחבורה של חרדים ולועג להם. 1879
א' עוזבים את מוסקה בשעת גרוש היהודים. 1388
א' רואה שלושה דברים ושהם היפים ביותר בעיניו. 1776
א' שכח שהנו יהודי. 1761
הקהילה היהודית בסבי' כולה א' ומומרים. 2710

אצבע(ות)

א' לעשר מכות ניתן לעני בשביל פסח ע"י הקב"ה. 2994
א' משמשות לספירה. 2137
ציפורני-הא' נוצרו כדי להתגרד בהן. 2869
שתי הא' החסרות של הגמגמן. 2946

אקלים

א' של א"י על-פי עסקן ציוני. 2664

ארבע הארצות

א"ה ותקנה עתיקת-יומין. 369

ארבעה-עשר

א'-עשר התנאים של ווילסון ועשרת הדברות של משה. 3169

ארוחה (ראה גם: (ל)אכל, מסעדה)

א' של שבת ויום-טוב נערכת בלילה שלפני היום. 2019
הא' הדשנה של בעל-תענית ביום התענית. 822
קודם א' חייב אדם לשתות י"ש. 855

ארכיבישוף

א' ובישוף, צאצאיהם של יהודים. 2039

ארץ

אשת-איש (נשים נשואות) (ראה גם: בעל(ים)), רב כיועץ בענייני נישואין, שדכן(נים))

- א' אלימלך רעה והוא לא זכה שיהא עשב גדל על ראשה. 3034
 א' הבן מוצאה מאותה העיר כמו א' ידיד האב. 1549
 א' הזקן השניה והצעירה דומה לתפילין של רבנו תם. 3032
 א' הירשל באה ערומה בפני בעלה כל יום ויום. 2139
 א' הירשל בשעת כעסה: אלמלא רצונו של אבא ע"ה... 2140
 א' הירשל המתה על-פי בעלה. 2138
 א' הירשל טבלה בליל חורף ונענשה. 2132
 א' הירשל מקללת את בעלה. 879
 א' חייט ההולך ליריד ותוצרתו על שכמו. 979
 א' יועץ מסחר טוענת, כי פגשה את הצייר רמבראנדט. 1271
 א' מדכי ברשעותה מסרבת למות. 1610
 א' מדכי מקבלת את פני-האורח בקדרת צרות וייסורים וחוליים. 1611 (296, 1562)
 א' מהגר מביאה עמה שמונה-עשר ילדים. 3045
 א' מוכסן מרחם על הולך בליל סופת שלג. 237
 א' סוחר מציעה לנושים למכור אותה ואת בעלה. 100
 א' עני כועסת על בעלה המביא אורח לביתה. 297
 א' עני מכינה חביתה בלי ביצים, חמאה או מחבת. 187
 א' עני מציעה מכות וחוליים רעים לבעלה ולאורחו הקבצן. 296 (1562, 1611)
 א' עני שולחת את בעלה לגביר. 250
 א' עשיר כורעת ללדת ונאנחת ברוסית ובצרפתית. 2952
 א' עשיר מבקשת לסלק את האורח העני. 243
 א' ר' יוחנן נפגעת ע"י אימום. 1570
 א' שמעיה בטלן הייתה מושלת בו. 2090
 א' שמעיה הייתה מצביעה על אישה מתאימה לבעלה. 2092
 א' שמעיה מתה והאלמן אינו יכול לשלם את הוצאות הקבורה. 2091
 א"א אינה מאשימה את בעלה. 1605
 א"א באה אל הרב וקובלת על בעלה הגרגרן. 867
 א"א באה אל הרב וקובלת על בעלה המטיל רוגזה בבית. 964
 א"א באה אל הרב וקובלת על בעלה שאינו מניח תפילין. 1781
 א"א גוססת משביעה את בעלה להשלים עם אמה. 1629
 א"א דברנית חלתה ופיה נסתם ע"י מד-חום. 1536
 א"א דברנית יודעת ארבע לשונות. 1537
 א"א דומה למצה: צנומה, שחורה ונקודה. 1524
 א"א דורשת מבעלה לקרוא את ההגדה. 814
 א"א המקללת ובעלה הסולח. 1579
 א"א הנה כגיהנום לבעלה. 1565
 א"א ובעלה הגוסס המכתיב את צוואתו לרב. 1626
 א"א ובעלה שקבל על עצמו פרישה ממנה. 1606
 א"א והכלב הנושך אותה. 1551
 א"א חולה נשלחת למקום הבראה ע"י בעלה. 1640
 א"א חושדת בבעלה שמזלזל הוא בתפילותיו. 1784
 א"א חייבת להכיר את בעלה על-ידי נקישתו על הדלת. 3116
 א"א יותר שהיא קבורה באדמה יותר היא משביחה. 1587
 א"א יפה כמוה כמו נעל לוחצת. 1533
 א"א לא נפטרה: רבות מחשבות בלב איש... (משלי י"ט; 21) 1634
 א"א לבעלה: עכשיו ארורה אני בעיניך. 1613
 א"א למכירה בחינם אין כסף. 1656
 א"א מבוזות את כל קללותיה על בעלה ביום אחד. 1552
 א"א מבכה את בעלה הגוסס. 1628
 א"א מבקשת מבעלה שיפסיק לסבוא. 843
 א"א מגלה בהיסח דעתה, כי יש לה מאהב. 1812
 א"א מודיעה לבעלה, כי שרפה את כל החמץ בערב פסח. 1602
 א"א מוכיחה את בעלה האוכל ביום-כפור. 1746
 א"א מוכרחה למלא פיה מים. 1600

א"א מוכרת כעכים בשוק. 1650
א"א מושלכת לים הסוער. 1539
א"א מכוערת הנה נימוק לגירושין. 1527
א"א מכוערת הנה סימן למהימנות של הבעל. 1530
א"א מכוערת מבקשת מבעלה לתלות וילונות בחדר-השינה. 1532
א"א מכוערת מטעה את המבקר. 1523, 1525
א"א מכוערת עגונה מובטח לה, כי בעלה ישוב. 1529
א"א מכוערת קובלת על בעלה המבקש לגרשה. 1528
א"א מכוערת תמיד נוסעת עם בעלה. 1531
א"א מעירה את בעלה באמצע הלילה. 1659
א"א נואפת עם אופיצר. 2750
א"א קובלת לפני הרב על בעלה המקלל אותה כל היום. 3033
א"א קובלת: יותר שמתרבים המזלות... 191
א"א רוגזת הכינה קדחת מלוא-הקדירה לה ולבעלה. 1562 (1611, 296)
א"א שבה מן המאפיה ובידה חמין שלא שלה. 1637
א"א שוברת את רגלה עם הכנסה לסוכה. 1638
א"א שניה הנה רעה. (משחק מלים) 1553
אישה הניתנת לבחור נעשית א"א. 1724
לשון א"א גורמת למחלת ריאותיו של הבעל. 1540
מותה של א"א שניה עדיפה על מותה של הראשונה. 1620
נמשלה מיתת א"א לאכילת חזרת. 1578
נראה שא"א הורעלה: לא נזהרה ונשכה לשונה. 1550
שלושת הנ' של שמריל. 1588
שנות חייה של א"א נתרמות ע"י הבעל. 1635 (650)